

**TURUN SEUDUN VESI OY
SOMERON KAUPUNKI**

PAIMIONJOEN YLÄOSAN SÄÄNNÖSTELYN MUUTTAMINEN

HAKEMUSSUUNNITELMA VESILAIN MUKAISTA LUPAA VARTEN

Someron kaupungin ja Kosken TI kunnan alueella sijaitsevaa Paimionjoen yläosaa säännöstellään nykyisin Hovirinnankosken säännöstelypadolla. Turun Seudun Vesi Oy (TSV) käyttää Halisten vesilaitosta varavesilaitoksena, jolloin Aurajokeen voidaan tarvittaessa ottaa lisävettä Paimionjoesta Tarvasjoen pumppaamon kautta. Aiemmin myös Hovirinnankosken alapuolista jokiosuutta on säännöstelty Karjakosken settipadolla, joka on muutettu luonnonmukaiseksi pohjapadoksi heinäkuussa 2015. Tulevaisuudessa Paimionjoen käyttö varavedenlähteenä on epätodennäköistä ja Paimionjoen säännöstelytarve Hovirinnankosken säännöstelypadolla loppuu.

Nykyiset säännöstelypatorakenteet toimivat kalaston vaellusesteenä. Lisäksi järviketjun ylimpään Painionjärveen tapahtuu takaisinvirtausta alapuoliselta järviketjulta, mikä heikentää Painion vedenlaatua.

Hankkeessa Hovirinnankosken säännöstelypadon rakenteet puretaan osittain ja nykyisen säännöstelypadon kohdalle rakennetaan luonnonmukainen pohjapato ja kalatie. Hovirinnankoskella nykyisenlaisesta säännöstelystä luovutaan. Hovirinnankosken pohjapadon toteutuksessa huomioidaan Turun Seudun Vesi Oy:n vedenhankinnan varajärjestelmän tarpeet.

Järviketjun yläosassa Painion luusuaan rakennetaan luonnonmukainen pohjapato, joka mahdollistaa kalankulun ja Rautelankosken kohdalla tehdään kunnostustoimenpiteinä uoman kiveämistä.

Karjakosken pohjapato ja uudet pohjapadot sekä niihin liittyvät rakenteet eivät vaadi nykyisenkaltaista aktiivista säännöstelyä. Jatkossa järvien vedenpinnankorkeudet määräytyvät pohjapatorakenteiden mukaan ja poikkeustilanteessa vedenpinnankorkeuksiin vaikuttaa myös Tarvasjoen pumppaamon vedenotto.

Nykyisten säännöstelylupien haltija on Turun kaupunki. Hankkeen yhteydessä Turun kaupunki luopuu nykyisten lupien hallinnasta.

Someron kaupunki hakee Etelä-Suomen aluehallintovirastolta lupaa edellä kerrotuille toimenpiteille. Uudesta luvasta aiheutuvat velvoitteet tulevat Someron kaupungin hoitettaviksi. Varsinais-Suomen ELY -keskus, Turun Seudun Vesi Oy ja Turun Vesihuolto Oy osallistuvat rakentamiseen ja muihin luvasta välittömästi aiheutuvien velvoitteiden kustannuksiin.

Turun Seudun Vesi Oy hakee Etelä-Suomen aluehallintovirastolta muutoksia nykyisiin säännöstelyä koskeviin määräyksiin seuraavasti. Karjakosken ja Hovirinnankosken säännöstelyä koskevat määräykset haetaan kumottavan. Paimionjoesta pumpattava ja Savijokeen johdettava vesimäärä säilyy enintään 1 m³/s:ssa, mutta pumppausta saadaan suorittaa vain poikkeuksellisissa olosuhteissa Turun Seudun Vesi Oy:n käyttäessä Halisten varavesilaitosta ja Aurajoen virtaaman ollessa riittämätön raakavesitarpeen tyydyttämiseksi varavesilaitoksella.

Säännöstelyyn muuttamisen myötä nykyisten säännöstelyrajojen ja juoksutusvirtaamien noudattaminen ei ole enää mahdollista. Suunniteltujen toimenpiteiden myötä aiemman säännöstelyyn mukaista kevätkuoppaa ei enää tehdä Hovirinnankosken yläpuolisella järviketjulla.

Säännöstelyyn lopettaminen ja suunnitelman mukaisten pohjapatojen rakentaminen vähentää vedenkorkeuden vaihtelua kaikkina vuodenaikoina koko järviketjulla. Koko vuoden keskivedenkorkeus nousee järviketjun ala- ja keskiosalla 2-3 cm ja Painiolla 12 cm nykyiseen verrattuna. Ylivedenkorkeus ja keskiylivedenkorkeus eivät nouse järviketjun järvillä hankkeen myötä. Koko järviketjun alivedenkorkeudet nousevat etenkin talvella ja loppukesällä.

Säännöstelyyn lopettamisen myötä kevätylivirtaama Hovirinnankoskella kasvaa vuodesta riippuen jonkin verran nykyiseen verrattuna. Keskimäärin kevätylivirtaama kasvaa alle 1 m³/s. Järviketjun alapuolisella Paimionjoella Hovirinnankosken kevättulvan aikaistu-

minen nostaa yli- ja keskiylivirtaama 1,7 m³/s nykyisestä. Keskiylivedenkorkeudet välillä Karjakoski - Hovirinnankoski nousevat 5-8 cm nykyisestä ja ylivedenkorkeudet Karjakoskella 4 cm ja Hovirinnankosken alapuolella 1 cm nykyisestä. Keskimääräinen kevätaikainen tulvavedenkorkeus nousee Karjakoski - Hovirinnankoski -välillä 4 cm.

Hovirinnankosken alivirtaamat kasvavat kaikkina vuodenaikoina. Nykyisin virtaama säännöstelypadolla voi olla 0 m³/s ja tulevassa tilanteessa alivirtaama on 0,7 m³/s. Keskiylivirtaama kasvaa arvosta 0,3 m³/s arvoon 1,0 m³/s. Karjakoski - Hovirinnankoski välin alivedenkorkeus nousee laskennallisesti 26-27 cm ja keskiylivedenkorkeus 8-9 cm.

Hankkeella ei ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia lukuun ottamatta työn aikaista veden samentumista. Hankkeella saavutettavat hyödyt ovat koituvia haittoja suuremmat.

Paimionjoen yläosan järviketjun säännöstelyn lopettamisen myötä virtaamat keskimäärin pienenevät talviaikana ja kasvavat kesäaikana jonkin verran. Virtaamat muuttuvat lähemmäksi luonnontilaista tilannetta ennen säännöstelyn aloittamista. Tämä aiheuttaa Paimionjoen alaosan voimalaitoksilla jonkin verran menetyksiä johtuen sähkön hinnan vuodenaikaisvaihtelusta. Suunnitellun hankkeen myötä Paimionjoen alaosassa sijaitsevilla kolmella Koskienergia Koskivoima Oy:n vesivoimalaitoksella (Askala, Juntola ja Juva) keskimäärin vuosittain ohijuoksettava vesimäärä ei kuitenkaan kasva.

Säännöstelyn lopettamisen myötä vedenkorkeuksien nopea vaihtelu vähenee, talviaikaiset matalimmat vedenkorkeudet nousevat järviketjulla ja alivirtaamat kasvavat Hovirinnankoskella, millä on myönteisiä vaikutuksia vesistön ekologiseen tilaan. Myös Hovirinnankosken säännöstelypadon muuttaminen kaloille kulkukelpoiseksi luonnonmukaiseksi pohjapadoksi parantaa kalaston elinolosuhteita ja vesistön ekologista tilaa. Vedenlaadun kannalta eniten merkitystä on Paimion pohjapadon rakentamisella, mikä vähentää huomattavasti virtausta ja kuormitusta alapuoliselta järviketjulta Paimion suuntaan. Hanke on vesienhoitosuunnitelman toimenpideohjelmassa mainittu toimenpide, joka edistää alueen vesienhoidon tavoitteiden saavuttamista

